

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

GEOGRAFIJA

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2022./2023.

GEO.55.HR.R.K1.44

53346

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **90** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 44 stranice, od toga 3 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

1. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Organizacija je osnovana kao dio Ujedinjenih naroda 1950. godine i dvostruka je dobitnica Nobelove nagrade za mir 1954. i 1981. godine, a od osnutka temeljni cilj organizacije bio je pomagati i pružati pomoć izbjeglicama diljem svijeta.

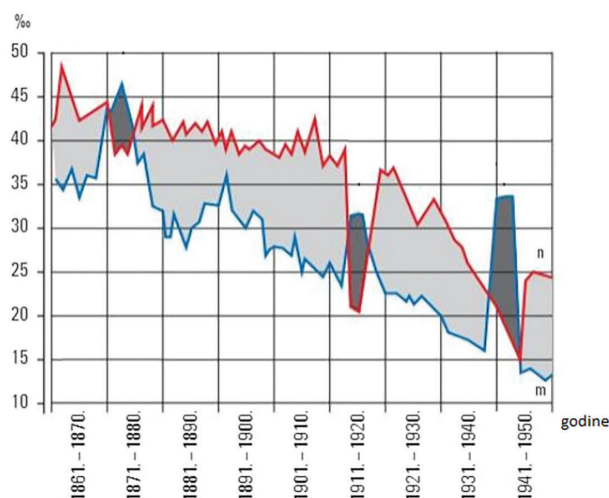
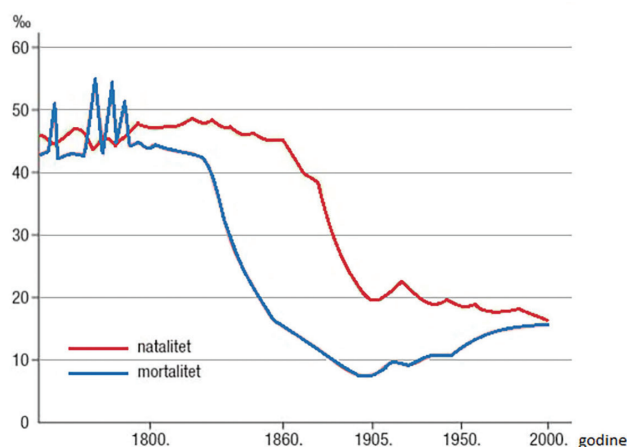
Koja je pokrata te organizacije?

- A. UNESCO
- B. UNHCR
- C. UNICEF
- D. UNPCF

(1 bod)

2. Pozorno promotrite priložene dijagrame.

Dijagrami prikazuju demografski razvoj u državama Zapadne Europe (lijevi) i u Hrvatskoj (desni).

Koja je od navedenih tvrdnja vezanih za demografski razvoj stanovništva Hrvatske točna?

- A. Demografska tranzicija u Hrvatskoj započela je u prvoj polovini 19. stoljeća.
- B. Nakon Prvoga svjetskog rata u Hrvatskoj dolazi do rasta rodnošći kao i u Zapadnoj Europi.
- C. Tijekom etape demografske tranzicije Hrvatska je kontinuirano imala pozitivnu prirodnu promjenu kao i države Zapadne Europe.
- D. Stanovništvo Zapadne Europe 1900. godine nalazi se u podetapi središnje tranzicije, a stanovništvo Hrvatske u podetapi rane tranzicije.

(1 bod)

Geografija

3. Pozorno promotrite priložene fotografije.

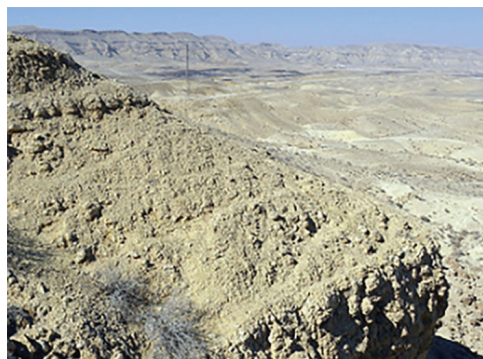
1

2

3

4

Kojim je brojem označena fotografija stijene najčešće korištene za dobivanje crijepa?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

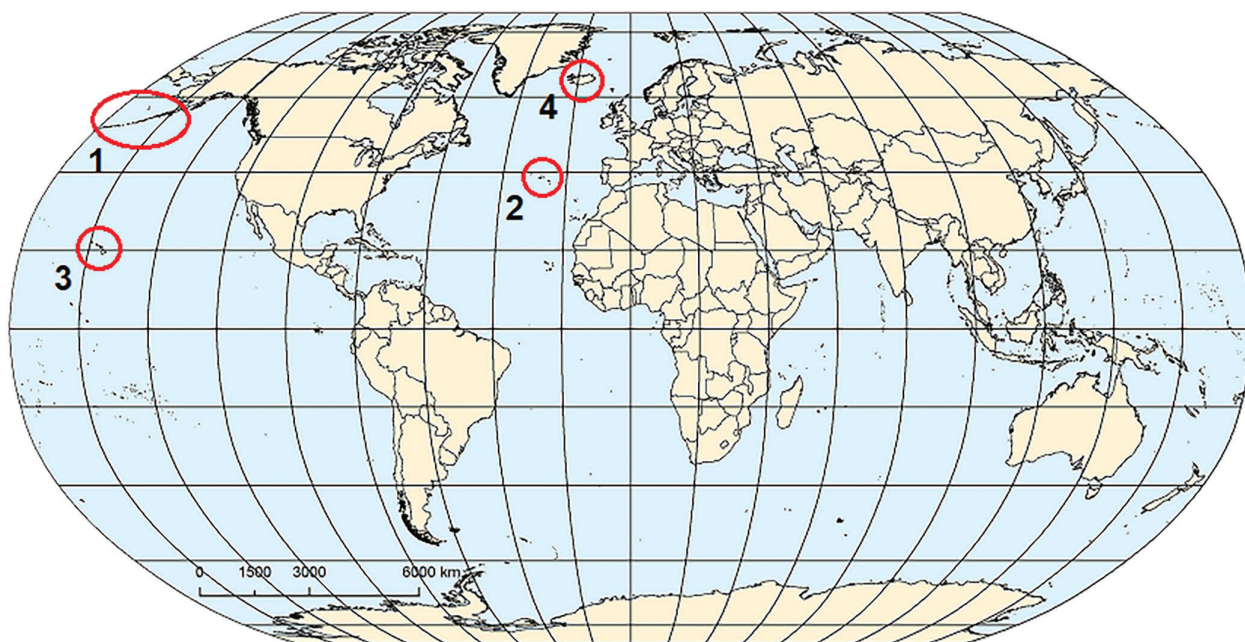
(1 bod)

4. Koje od navedenih geoloških razdoblja najkraće traje?

- A. fanerozoik
- B. holocen
- C. paleogen
- D. paleozoik

(1 bod)

5. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Kojim je brojem na geografskoj karti označeno otočje nastalo na konvergentnoj granici litosfernih ploča?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

6. Koja tvrdnja točno opisuje obilježja tropskih ciklona?

- A. *Willy-willies* naziv je za tropske ciklone na području Filipina.
- B. U središtu tropskih ciklona nema snažnih vjetrova i nebo je pretežno vedro.
- C. Tropski cikloni se najčešće pojavljuju na području sjevernoga umjerenog pojasa.
- D. Brzina vjetrova se konstantno smanjuje od vanjskoga dijela prema središtu tropskih ciklona.

(1 bod)

Geografija

7. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

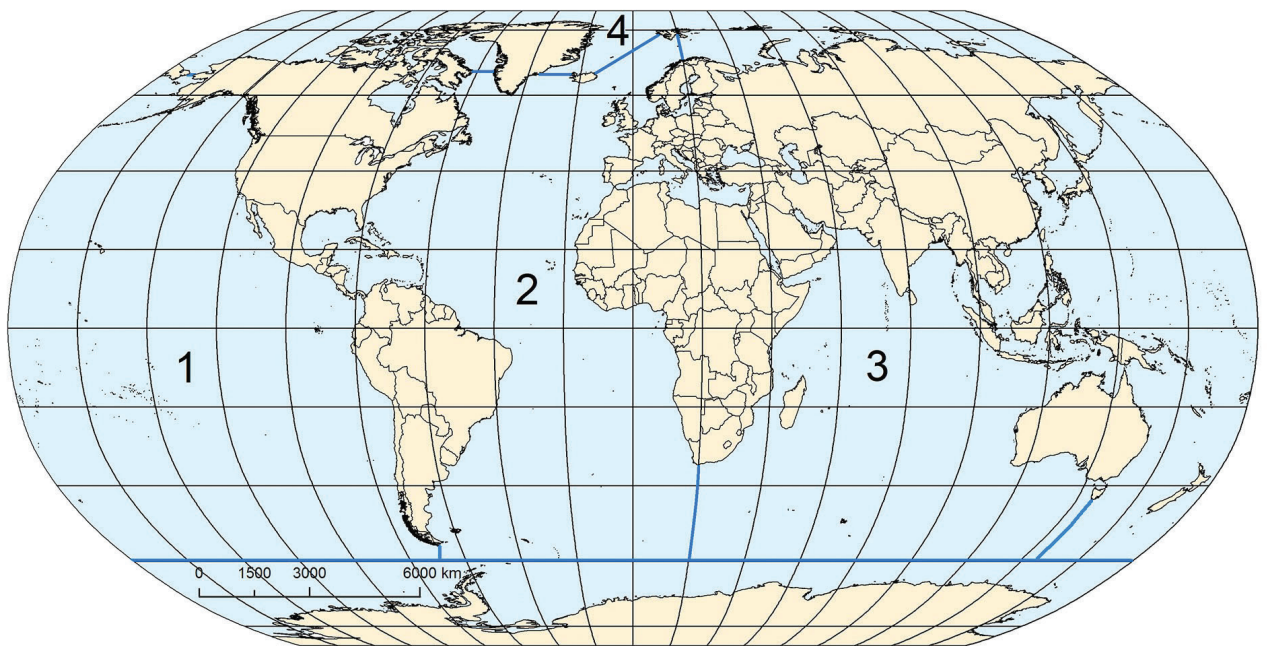
Posljednjih tridesetak godina brojne su međunarodne aktivnosti i njihovi zaključci te dokumenti usmjereni smanjenju čovjekova utjecaja na klimatske promjene.

U kojemu se od navedenih dokumenata navodi da je cilj smanjenje neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. godine?

- A. u Europskome zelenom planu
- B. u Pariškome sporazumu
- C. u Protokolu iz Kyota
- D. u zaključcima konferencije Rio +20

(1 bod)

8. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

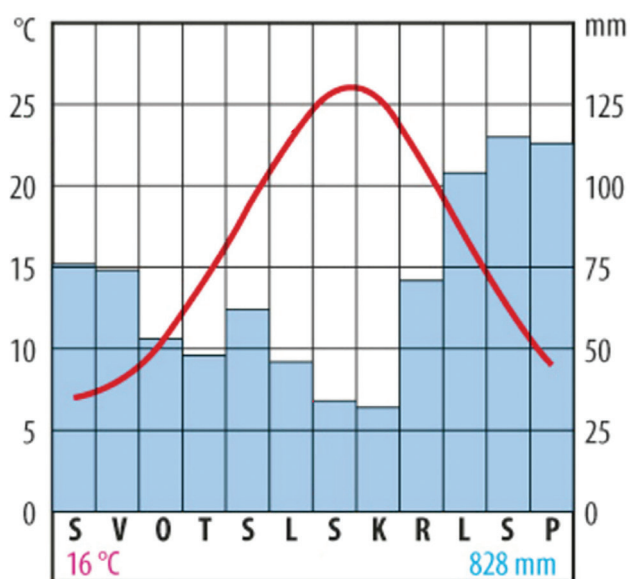

Kojim je brojem označen ocean koji povezuje dva kontinenta Staroga i dva kontinenta Novoga svijeta?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

9. Pozorno promotrite priloženi klimatski dijagram.

Koji od navedenih protočnih režima nastaje zbog obilježja klime prikazane na klimatskome dijagramu?

- A. kišni
- B. kišno-snježni
- C. snježni
- D. snježno-kišni

(1 bod)

10. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Tab. 1. Dobna struktura stanovništva Nigera 2020. godine

Dobna skupina (godine)	0 – 14	15 – 64	65 i više
Udio u ukupnome stanovništvu (%)	51	46	3

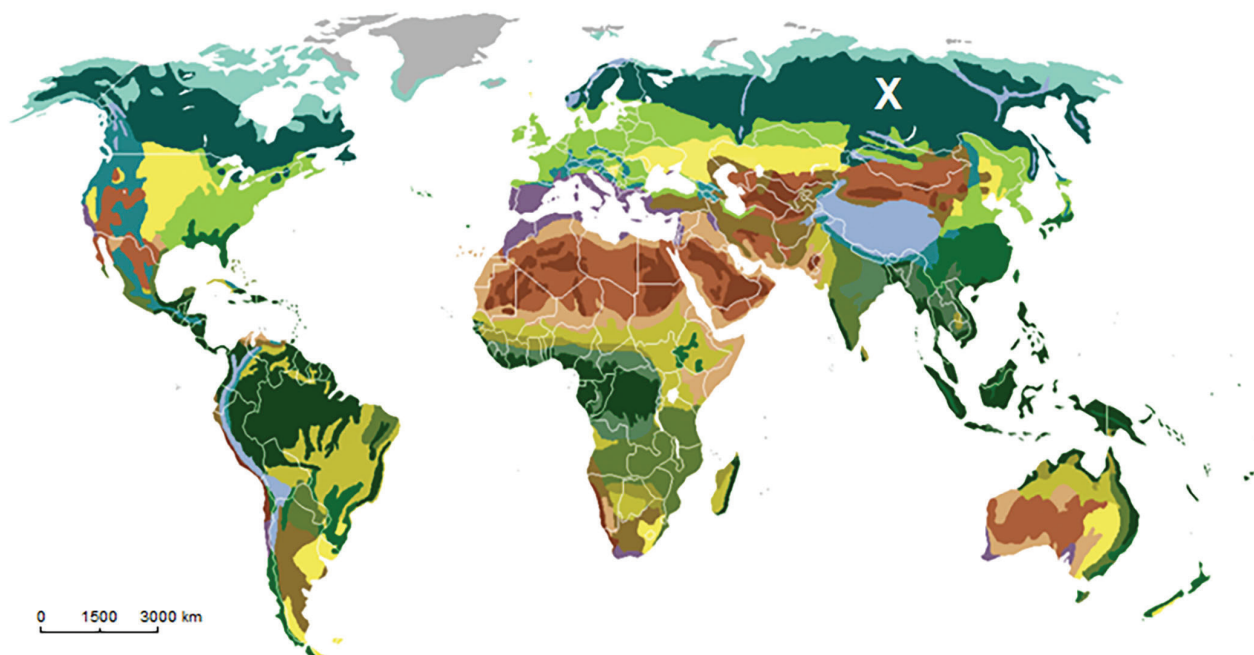
U kojemu je sektoru djelatnosti radio najveći udio aktivnoga stanovništva Nigera 2020. godine?

- A. u primarnome
- B. u sekundarnome
- C. u tercijarnome
- D. u kvartarnome

(1 bod)

11. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

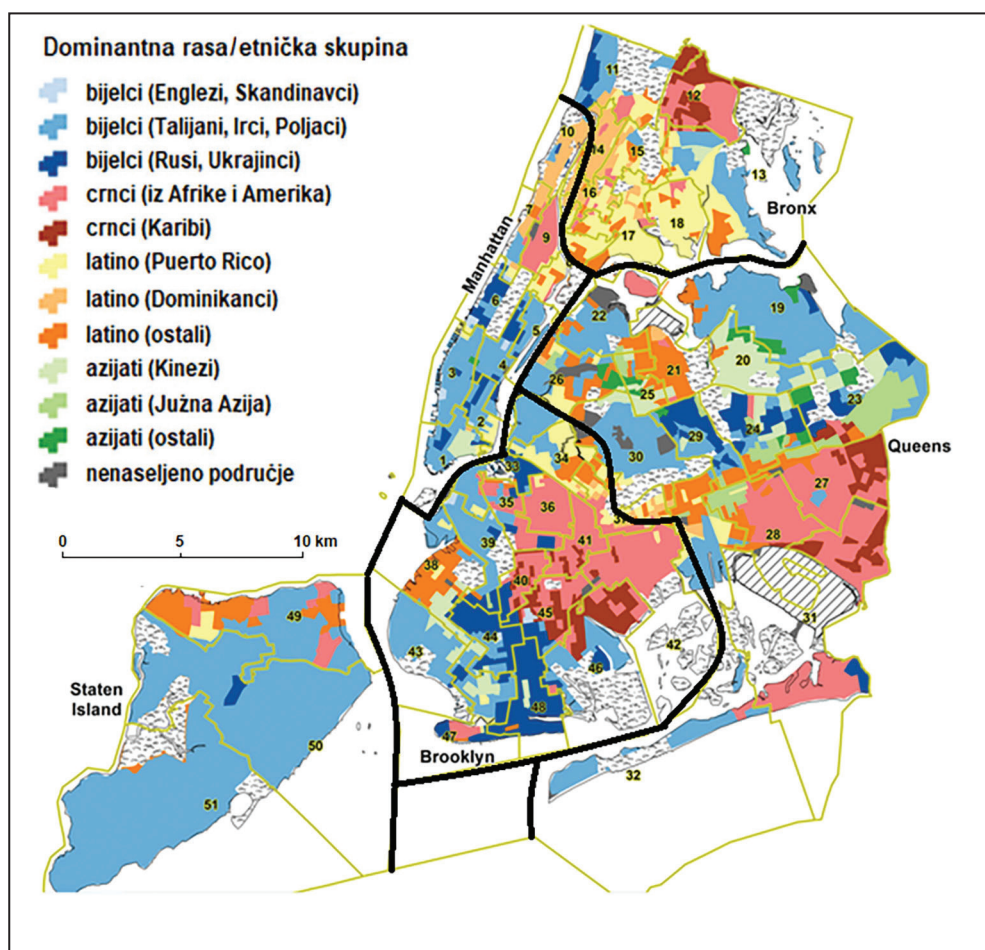
Koji je naziv bioma označenoga na geografskoj karti znakom **X**, a osnovno obilježje mu je mala gustoća naseljenosti kao posljedica izrazito hladne klime?

- A. pustinja
- B. stepa
- C. tajga
- D. tundra

(1 bod)

Geografija

12. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je od navedenih distrikta New Yorka imao većinu stanovništva latinoameričkoga porijekla 2013. godine?

- A. Brooklyn
- B. Bronx
- C. Manhattan
- D. Queens

(1 bod)

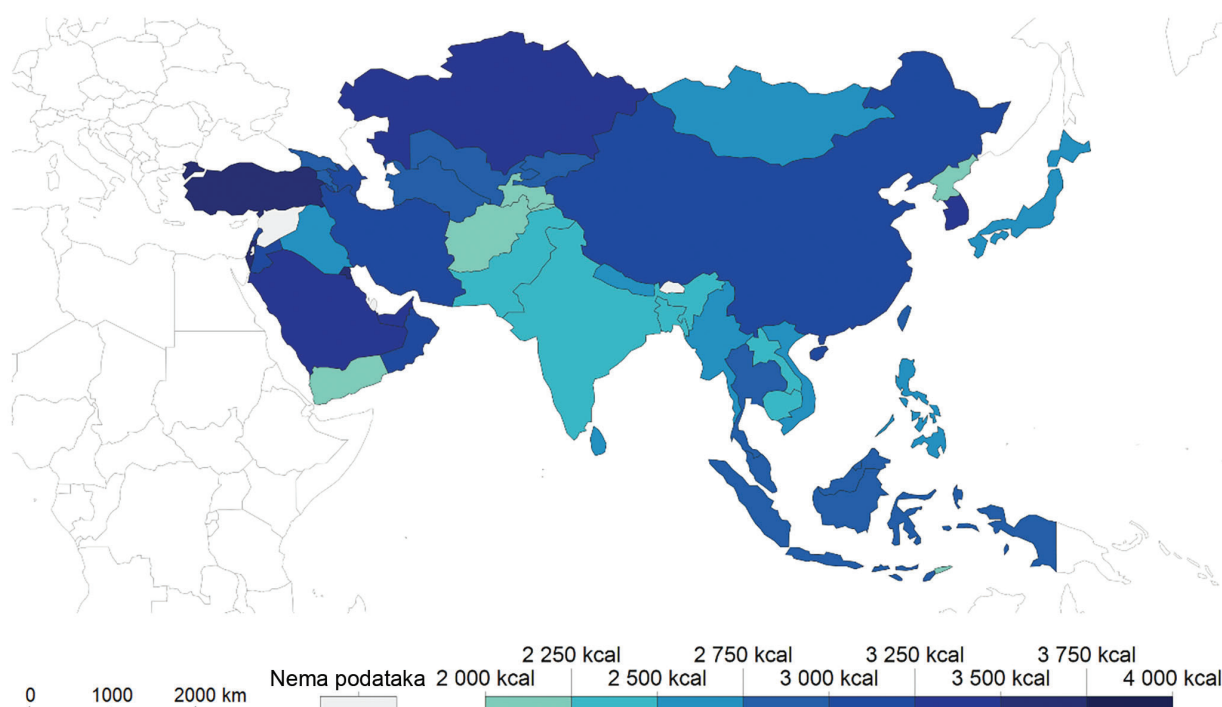

13. Koji će sektor djelatnosti biti najzastupljeniji u gospodarskoj strukturi stanovništva u državi koju ubrajamo u industrijsko društvo?

- A. primarni
- B. sekundarni
- C. tercijarni
- D. kvartarni

(1 bod)

14. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

U kojoj je od navedenih država dnevna potrošnja iznosila od 2000 do 2250 kilokalorija po stanovniku 2013. godine?

- A. u Afganistanu
- B. u Mongoliji
- C. u Pakistanu
- D. u Tajlandu

(1 bod)

Geografija

15. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Tab. 2. Broj i udio nuklearnih elektrana u ukupno proizvedenoj električnoj energiji

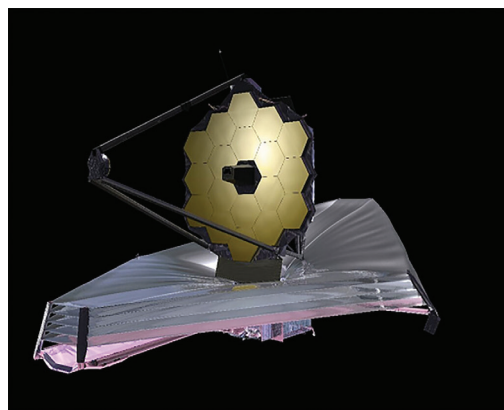
Država	Broj nuklearnih elektrana	Udio nuklearnih elektrana u ukupno proizvedenoj električnoj energiji (u %)
Francuska	58	71,6
Hrvatska	1	20,0
Kina	39	3,9
Slovenija	1	39,1

Koja država petinu svoje električne energije dobiva iz nuklearne energije?

- A. Francuska
- B. Hrvatska
- C. Kina
- D. Slovenija

(1 bod)

16. Pozorno promotrite priložene fotografije.

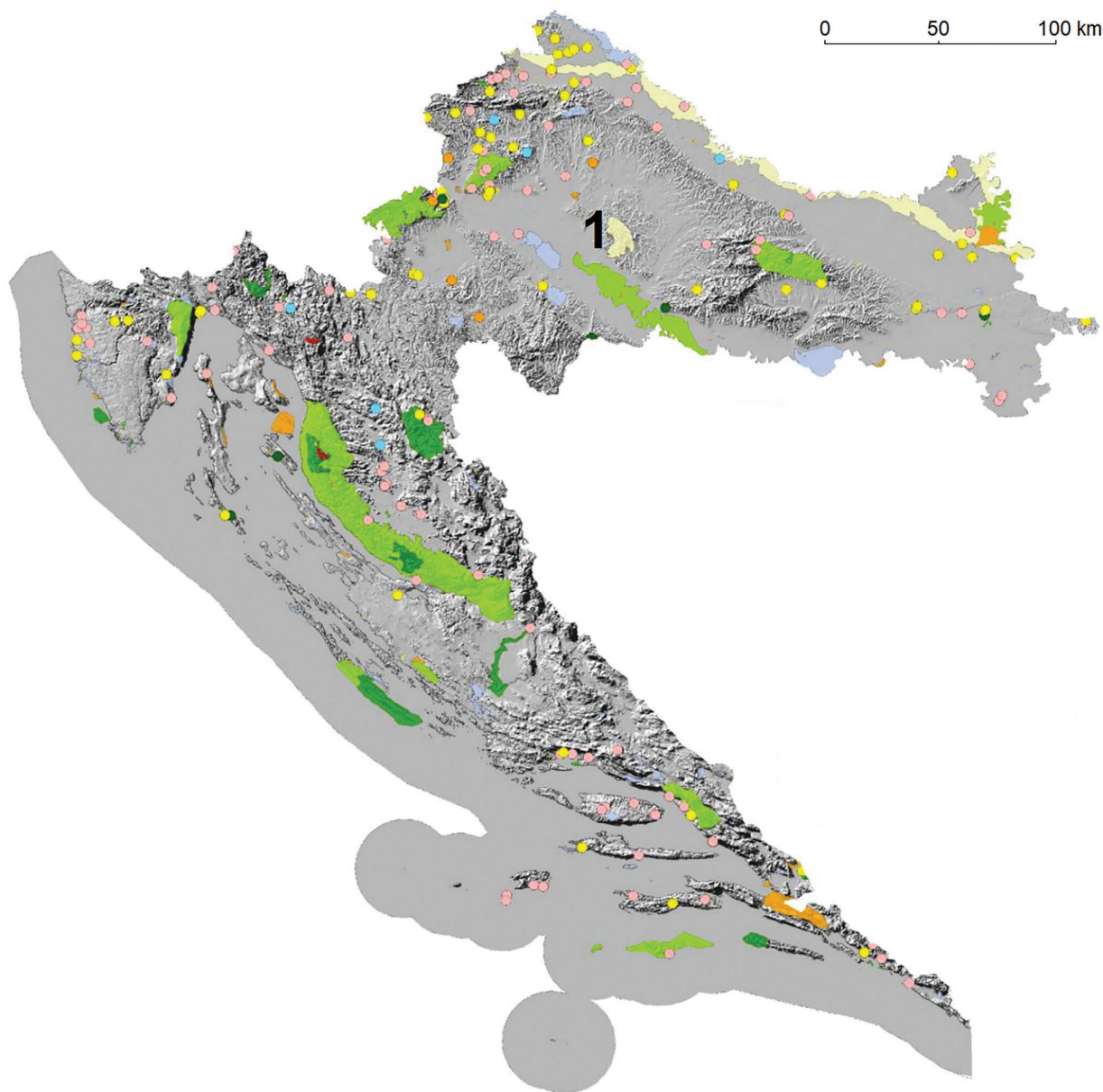

Prva fotografija prikazuje letjelicu koja je ponijela novi teleskop u Zemljinu orbitu, a druga taj teleskop. U kojemu će području elektromagnetskih valova prikazani teleskop prikupljati slike svemira?

- A. u području gama-zračenja
- B. u području infracrvenoga zračenja
- C. u području rendgenskoga zračenja
- D. u području ultraljubičastoga zračenja

(1 bod)

17. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je naziv kategorije zaštićenoga prirodnog područja čiji je primjer na geografskoj karti označen brojem 1?

- A. nacionalni park
- B. park prirode
- C. regionalni park
- D. strogi rezervat

(1 bod)

Geografija

18. Pozorno promotrite priložene fotografije.

1

2

3

4

Kojim je brojem obilježena fotografija koja prikazuje nacionalni park u Republici Hrvatskoj poznat po sedrenim barijerama i slapovima?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

19. Pozorno promotrite priložene slike.

1

2

3

4

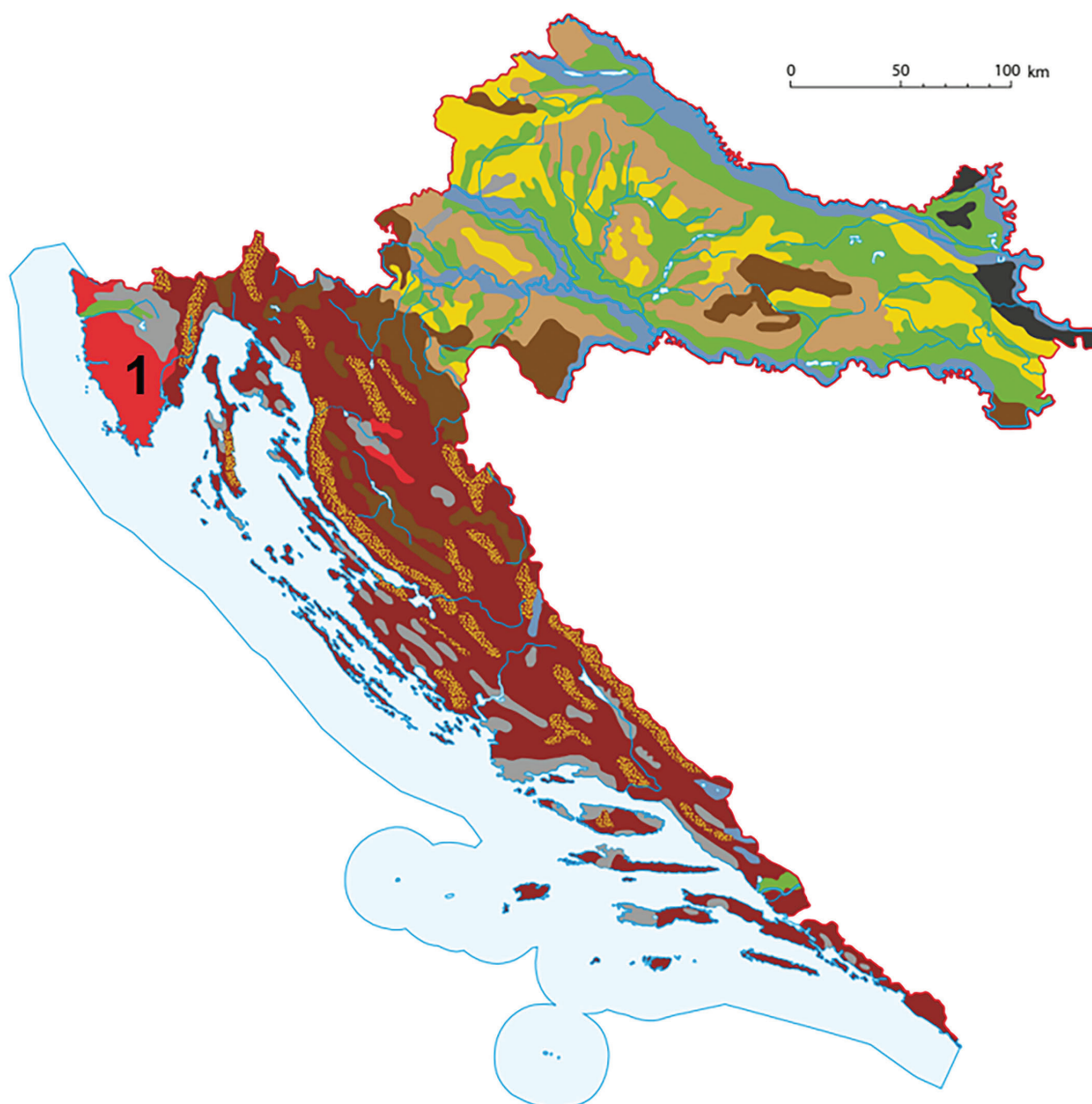
Kojim je brojem označena slika proizvoda od morskih organizama koji **nisu** proizvod marikulture hrvatskoga dijela Jadranskoga mora?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Geografija

20. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je naziv tla označenoga na geografskoj karti brojem 1?

- A. crnica
- B. crvenica
- C. podzol
- D. smeđe tlo

(1 bod)

21. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Koja je glavna prednost prikazane primjene suvremenih tehnologija u proizvodnji hrane s prirodno-geografskoga aspekta?

- A. manji broj radnika
- B. manja potrošnja energije
- C. manji rizik od biljnih bolesti i štetočina
- D. ušteda vode

(1 bod)

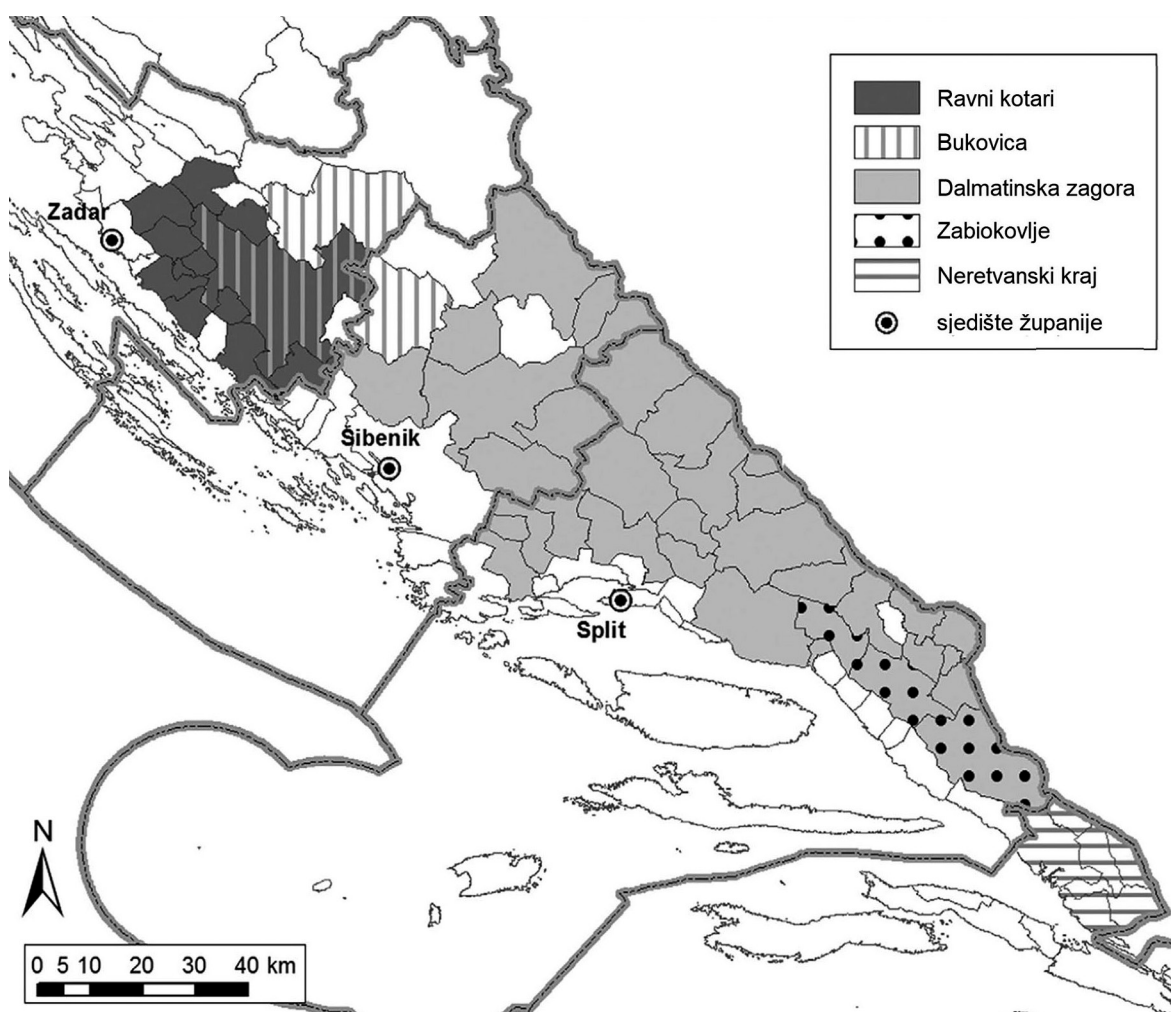
II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, slovom ili brojem) ili dopunite rečenicu, kartu odnosno tablicu upisivanjem sadržaja koji nedostaje ili odgovorite najmanje jednom rečenicom.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

22. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

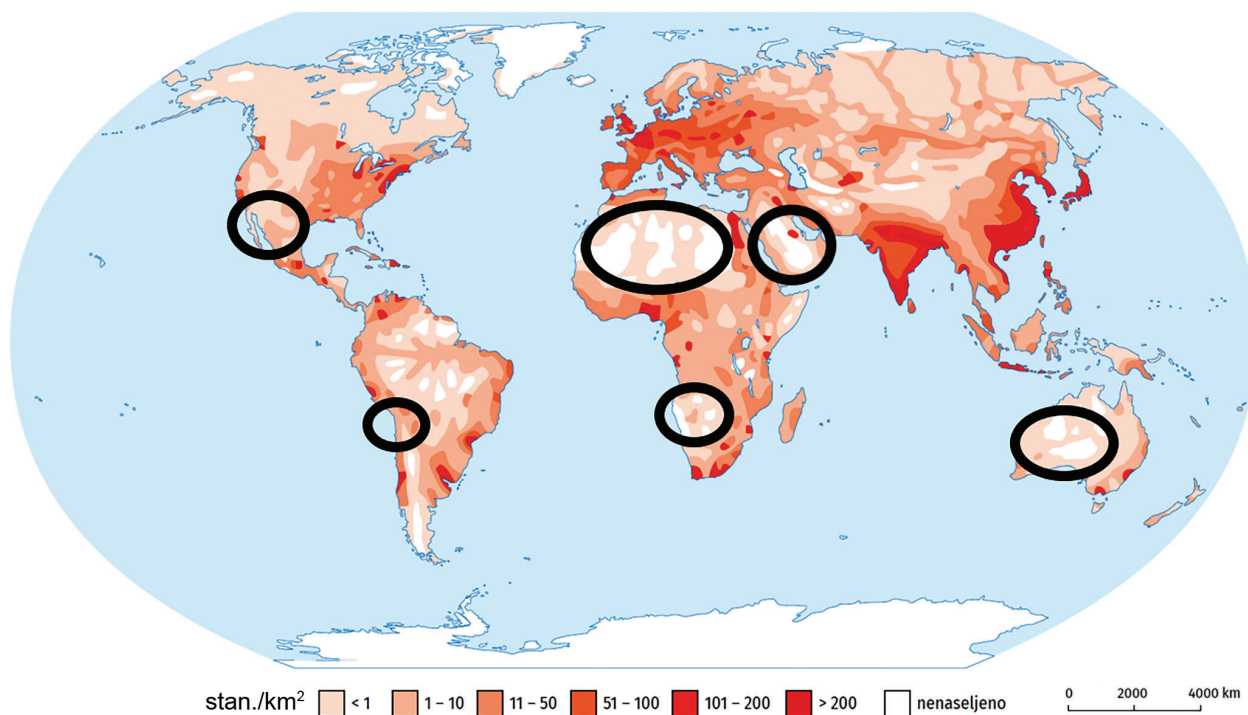

Koji je naziv vrste kulturnih regija prikazanih na geografskoj karti?

(1 bod)

23. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Objasnite jednom rečenicom utjecaj genetskoga tipa reljefa na naseljenost zaokruženih područja na geografskoj karti.

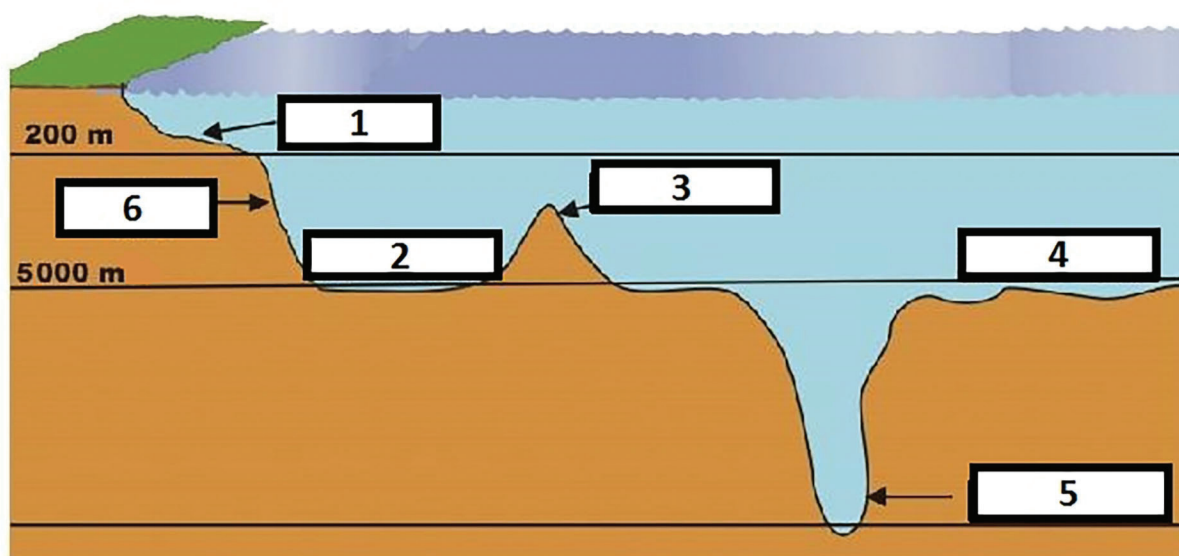

(1 bod)

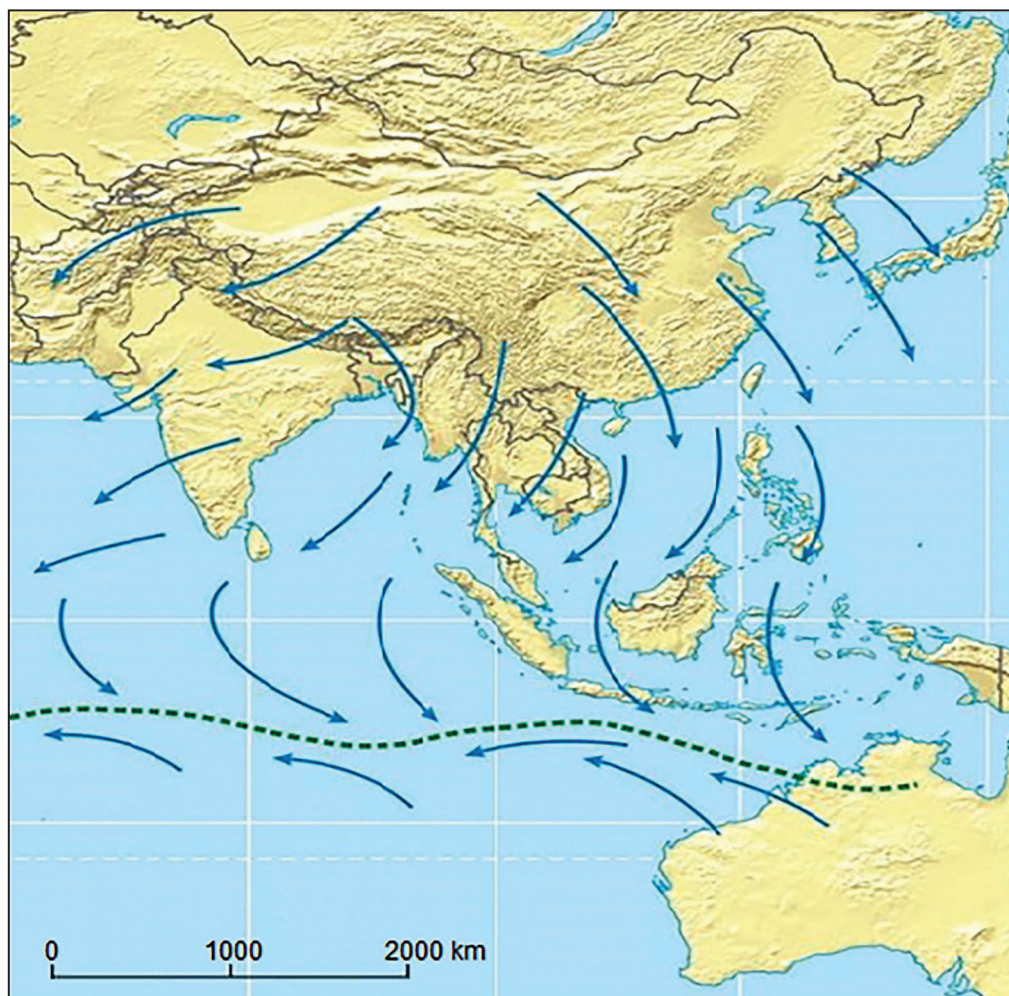
24. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koji je naziv reljefnoga oblika označenoga brojem **5** na grafičkome prilogu?

(1 bod)

25. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Na geografskoj karti prikazano je strujanje zračnih masa kao dio primarne cirkulacije zraka. Koji su uzroci toga strujanja zraka? Objasnite jednom rečenicom.

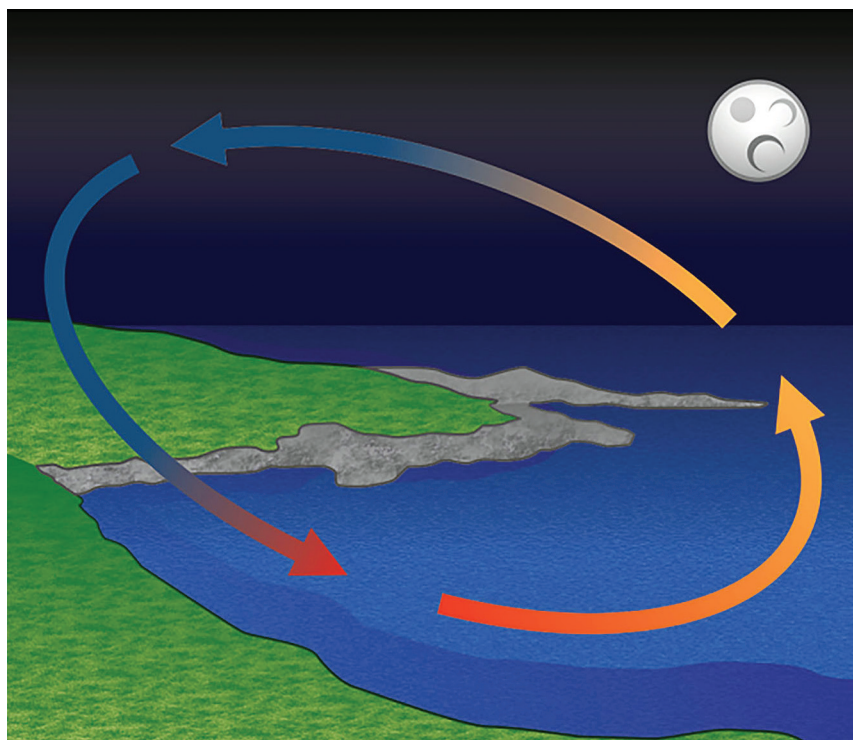

(1 bod)

26. Pozorno promotrite grafički prilog.

Koji je uzrok tercijarne cirkulacije prikazane na grafičkome prilogu?
Objasnite jednom rečenicom.

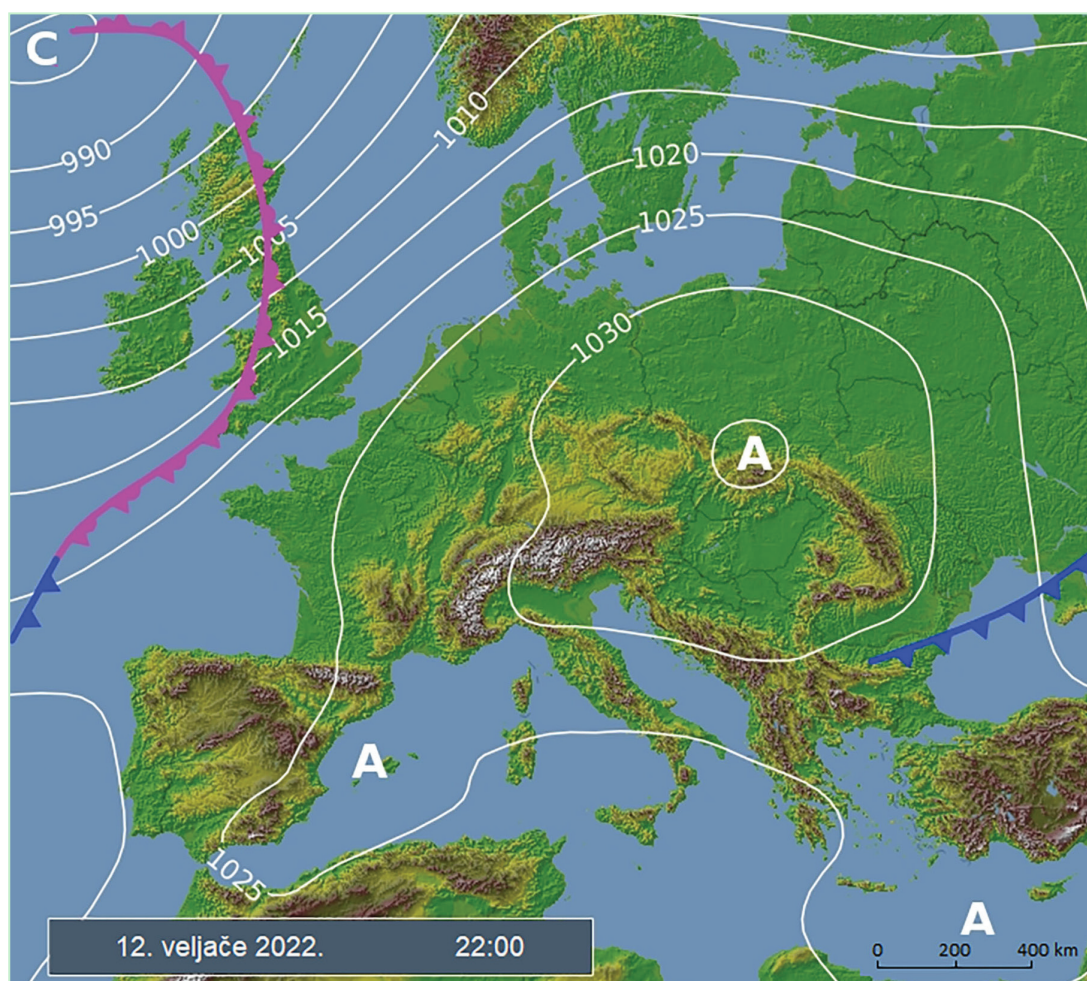

(1 bod)

27. Pozorno promotrite priloženu sinoptičku kartu.

Koji je naziv vjetra koji je puhao u Zadru 12. veljače 2022. godine kao posljedica prikazane sinoptičke situacije?

(1 bod)

28. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Tab. 3. Interno obnovljivi vodni resursi u odabranim državama Europe 2017. godine

Država	m ³ /stan.
Island	495 050
Norveška	72 390
Finska	19 426
Švedska	17 002
Bosna i Hercegovina	10 592
Estonija	9648
Albanija	9362
Hrvatska	9140
Slovenija	9035
Latvija	8722

Zašto Republika Hrvatska **ne raspolaže** interno obnovljivim vodnim resursima kao Island ili Norveška? Objasnite jednom rečenicom.

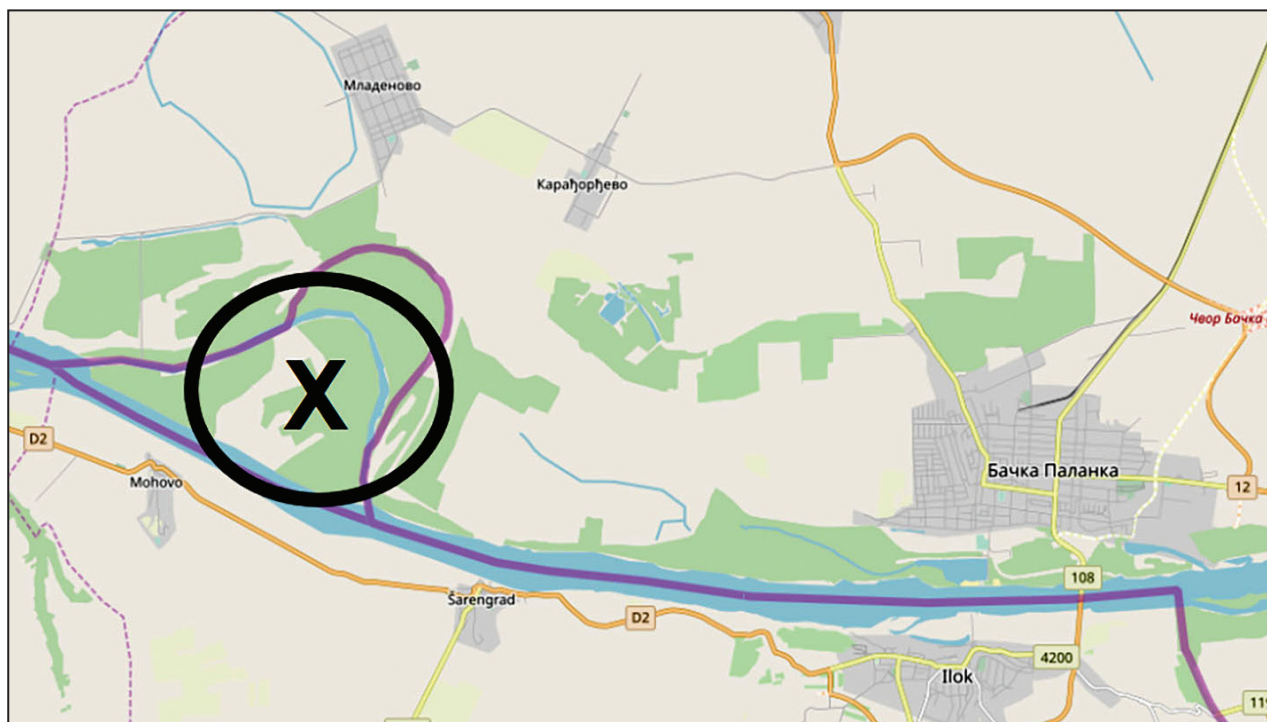

(1 bod)

29. Pozorno promotrite priloženi isječak geografske karte.

Koja su imena država između kojih je neriješeno granično pitanje zaokruženo na geografskoj karti?

(1 bod)

30. U Republici Hrvatskoj je u 2017. godini umrlo 148 dojenčadi, a stopa dojenačke smrtnosti iznosila je 4 promila. Koliko je iznosio broj rođene djece te godine?

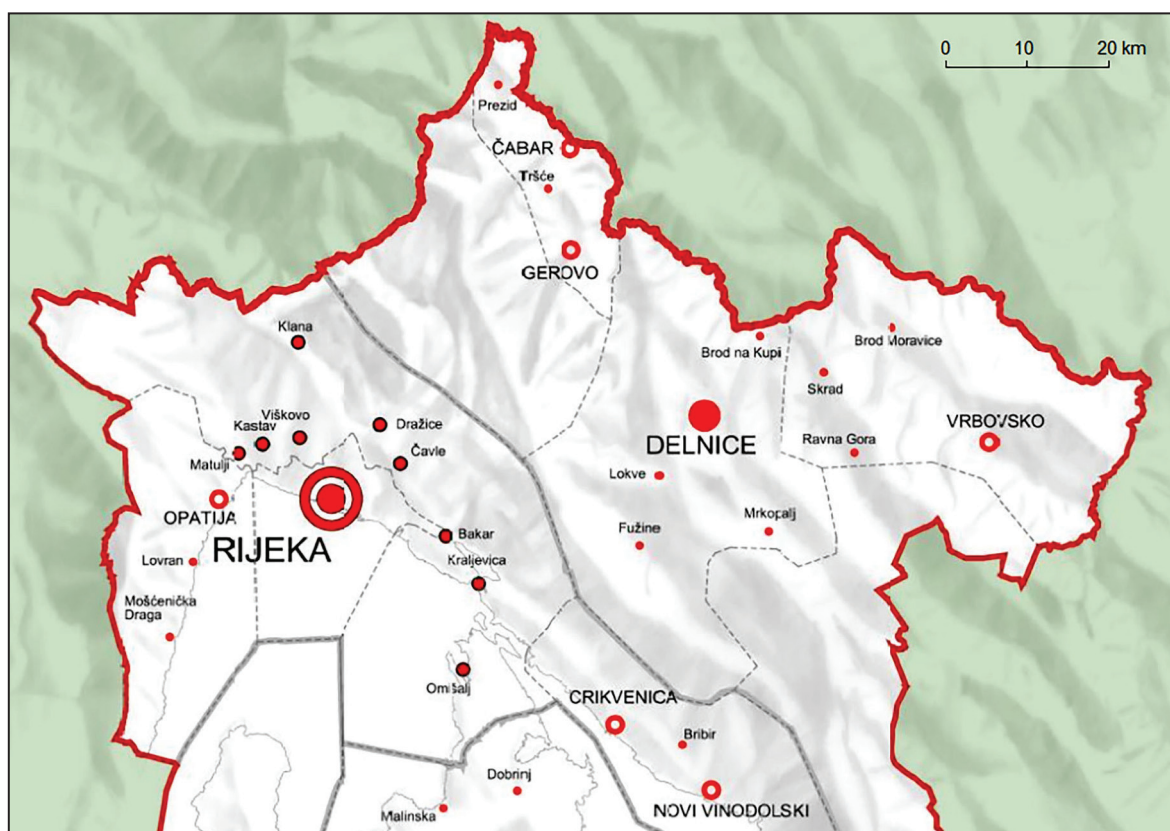
Prostor za računanje:

Broj rođene djece iznosio je _____.

(1 bod)

Geografija

31. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

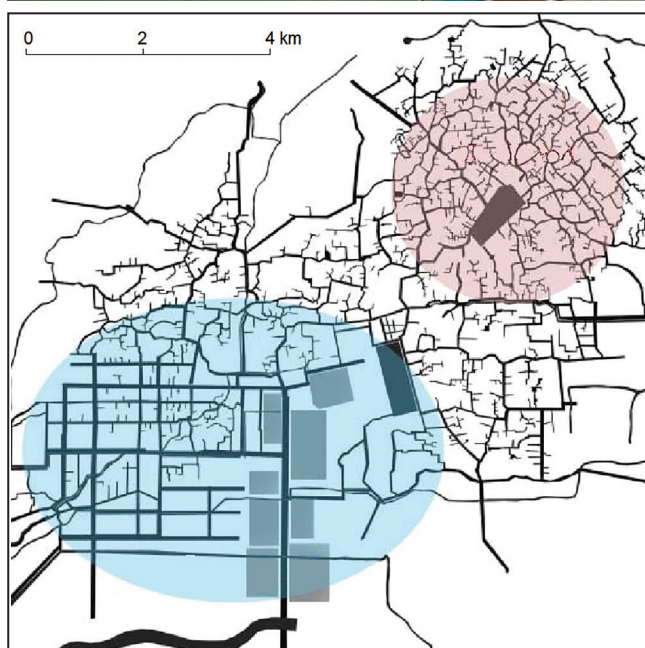
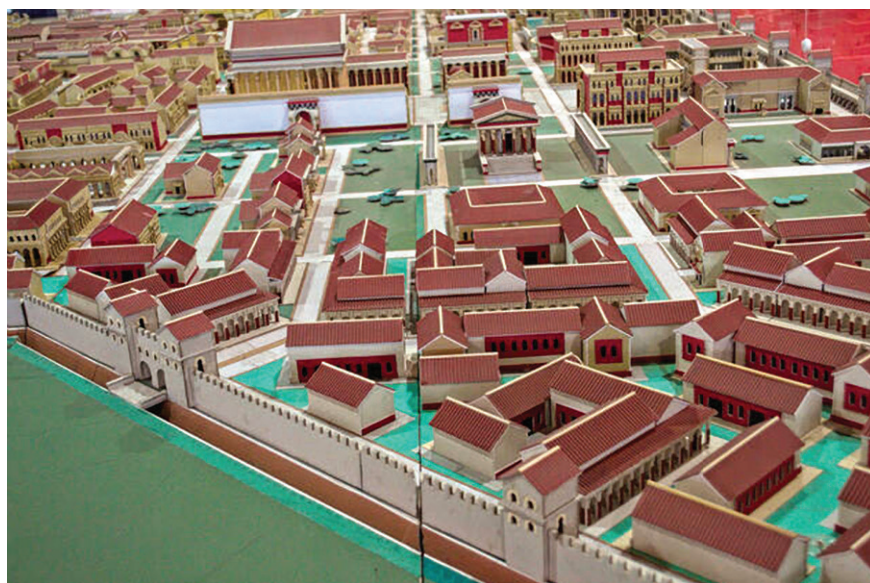

Geografska karta prikazuje nodalno-funkcionalnu organizaciju prostora u dijelu Primorsko-goranske županije. Koliko područnih središta ima na području prikazanome na geografskoj karti?

(1 bod)

32. Pozorno promotrite grafičke priloge.

Koji su nazivi prikazanih kulturno-genetskih tipova gradova? Koja je osnovna razlika u strukturi njihovih ulica? Objasnite jednom rečenicom.

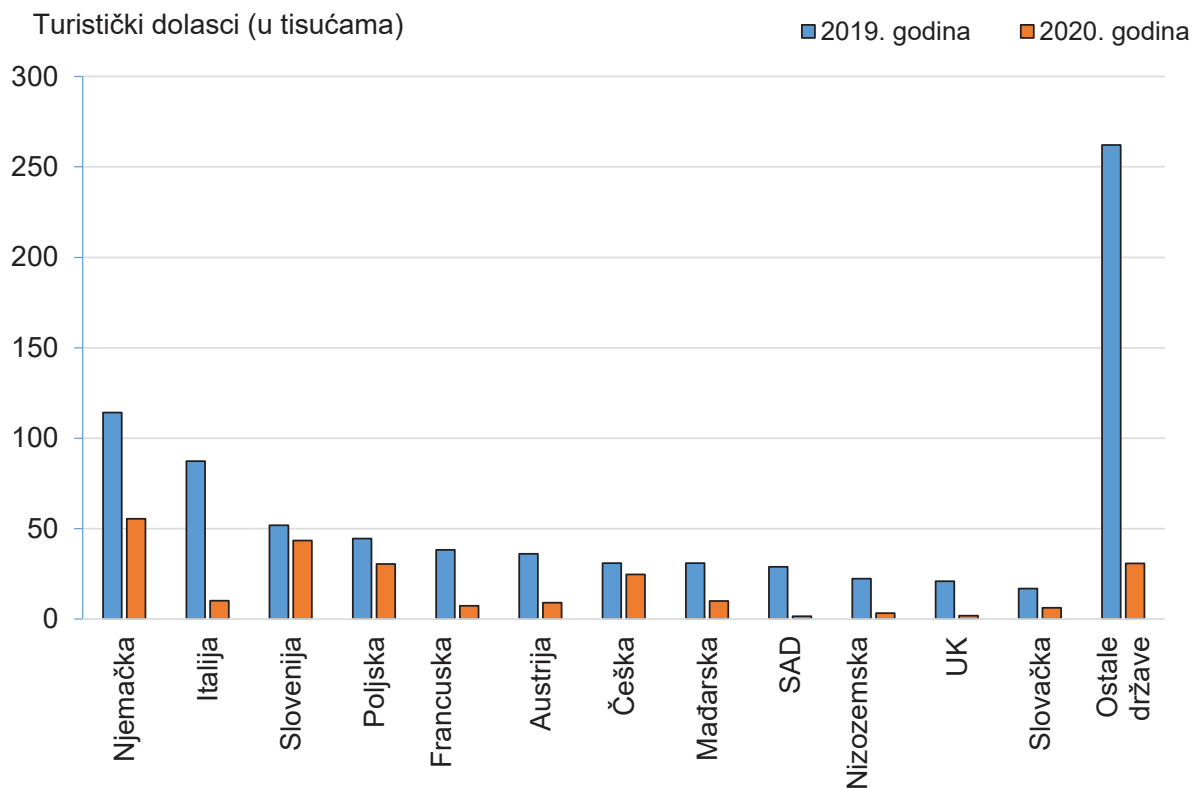

(1 bod)

33. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Dijagram prikazuje ukupan broj dolazaka turista u Ličko-senjskoj županiji prema emitivnim turističkim državama 2019. i 2020. godine.

Koje su dvije današnje članice Europske unije zabilježile najveće relativno smanjenje, a koje dvije najmanje relativno smanjenje turističkih dolazaka u Ličko-senjsku županiju?

(1 bod)

34. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Tab. 4. Ukupan promet putnika u izdvojenim zračnim lukama 2011. i 2015. godine

Zračna luka	2011.	2015.
Zagreb	2 255 514	2 567 173
Split	1 271 202	1 930 880
Dubrovnik	1 325 250	1 679 242
Zadar	265 982	470 576

Tablica prikazuje ukupan promet putnika u izdvojenim zračnim lukama 2011. i 2015. godine. Objasnite jednom rečenicom osnovni gospodarski čimbenik koji utječe na razliku između kontinentskih i primorskih zračnih luka.

(1 bod)

35. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

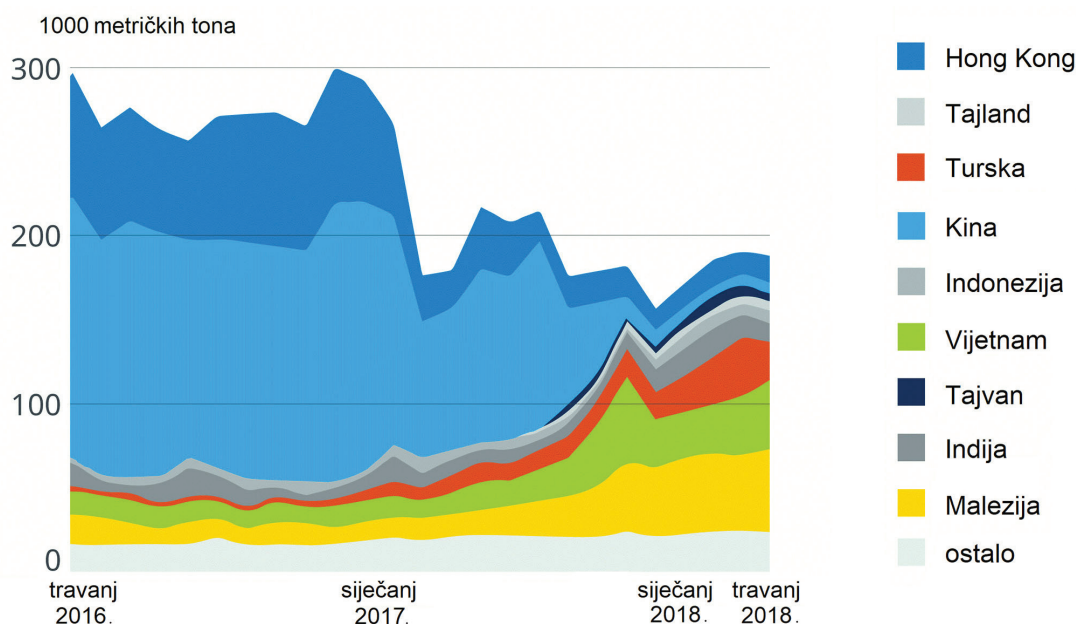

Na fotografiji je prikazan dio zaštićenoga područja u Republici Hrvatskoj koje se nalazi na UNESCO-ovu Popisu svjetske baštine. Koje je puno ime toga zaštićenog područja?

(1 bod)

Geografija

36. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Na dijagramu su prikazane uvoznice plastičnoga otpada iz Europe. Koje je ime azijske države koja je 2018. godine postala najveći uvoznik plastičnoga otpada iz europskih država?

(1 bod)

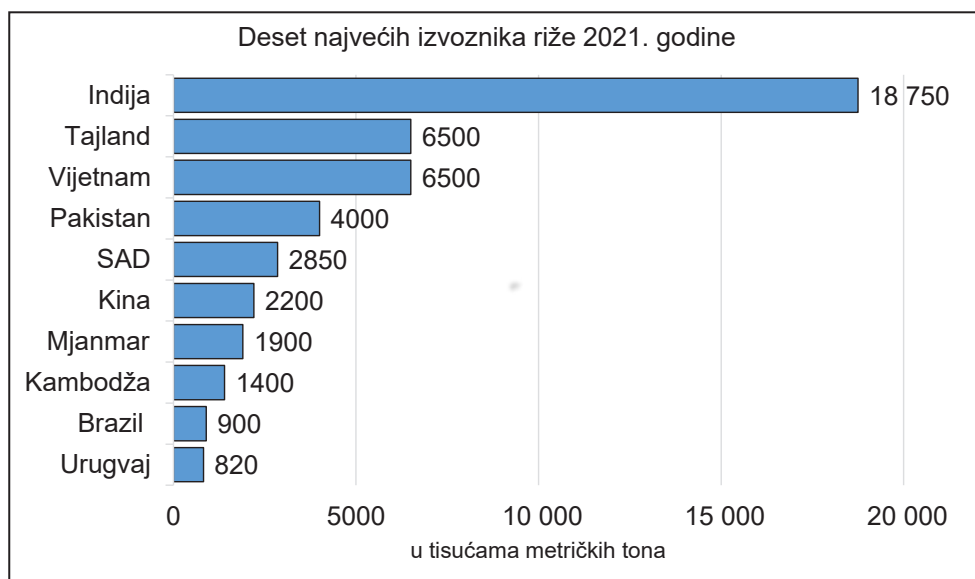
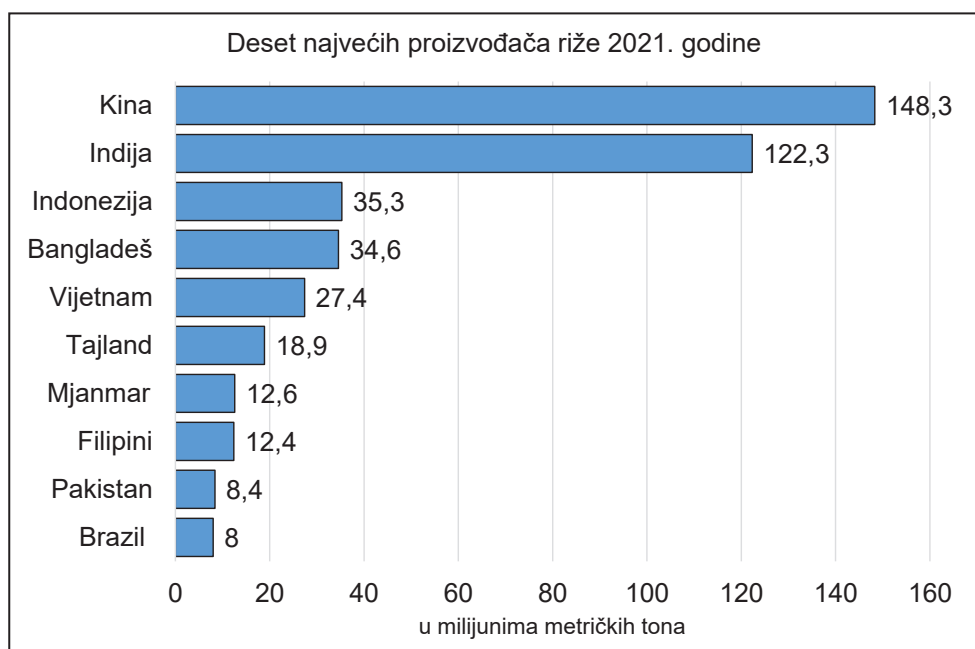
37. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Republika Hrvatska je 2019. godine ostvarila 17,4 milijuna stranih turističkih dolazaka. Najviše turističkih dolazaka bilo je od lipnja do rujna. Oni su se u velikoj većini ostvarili u Primorskoj Hrvatskoj, a izvan nje najviše turista privukli su Grad Zagreb i Ličko-senjska županija.

Objasnite jednom rečenicom preporuke za ravnomjerniji godišnji i prostorni raspored turističkih dolazaka u Republici Hrvatskoj.

(1 bod)

38. Pozorno promotrite priložene dijagrame.

Zašto se izvozi daleko manje riže nego što se proizvodi? Objasnite jednom rečenicom.

(1 bod)

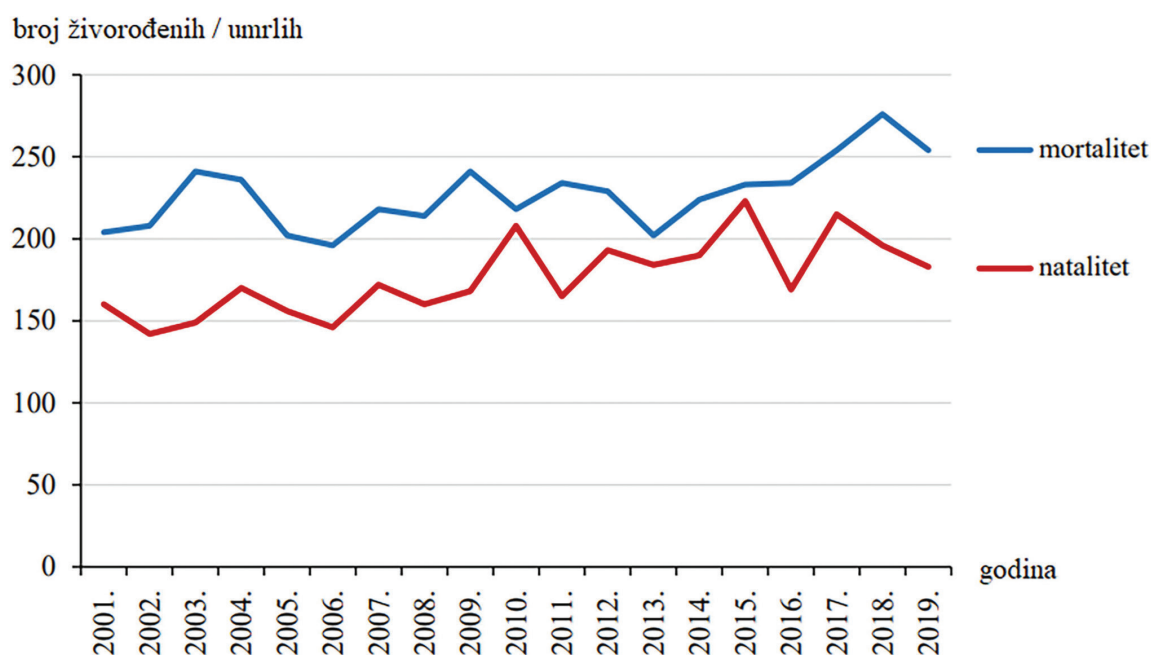
III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

39. Pozorno promotrite priloženi dijagram i priložene tablice.

Tab. 5. Prirodno kretanje stanovništva u jedinicama lokalne samouprave na otoku Krku 2018., 2019. i 2020. godine

Jedinica lokalne samouprave	2018.		2019.		2020.	
	N	M	N	M	N	M
Baška	13	28	14	21	5	32
Dobrinj	14	36	18	30	13	38
Krk	70	88	56	83	79	78
Malinska-Dubašnica	28	42	26	37	24	47
Omišalj	38	35	35	31	43	27
Punat	18	27	21	27	14	38
Vrbnik	15	20	13	25	12	33

Tab. 6. Kretanje broja stanovnika po jedinicama lokalne samouprave na otoku Krku
od 1991. do 2021. godine

Jedinica lokalne samouprave	1991.	2001.	2011.	2021.
Baška	1456	1554	1674	1673
Dobrinj	1944	1970	2078	2153
Krk	4997	5491	6281	6846
Malinska-Dubašnica	2161	2726	3134	3235
Omišalj	2723	2998	2983	3020
Punat	1808	1876	1973	1908
Vrbnik	1313	1245	1260	1184
Ukupno	16 402	17 860	19 383	20 019

Dijagram prikazuje prirodno kretanje stanovništva otoka Krka od 2001. do 2019. godine, a tablice kretanje stanovništva u jedinicama lokalne samouprave na otoku Krku. Objasnite utjecaj migracija na promjenu broja stanovnika u pojedinim jedinicama lokalne samouprave na otoku Krku.

[illegible]

(3 boda)

40. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Na fotografiji su prikazane posljedice poplava u Njemačkoj 2021. godine. Opišite glavni uzrok takvih poplava u Njemačkoj te predložite dva pristupa obrani od poplava za naselje prikazano na fotografiji.

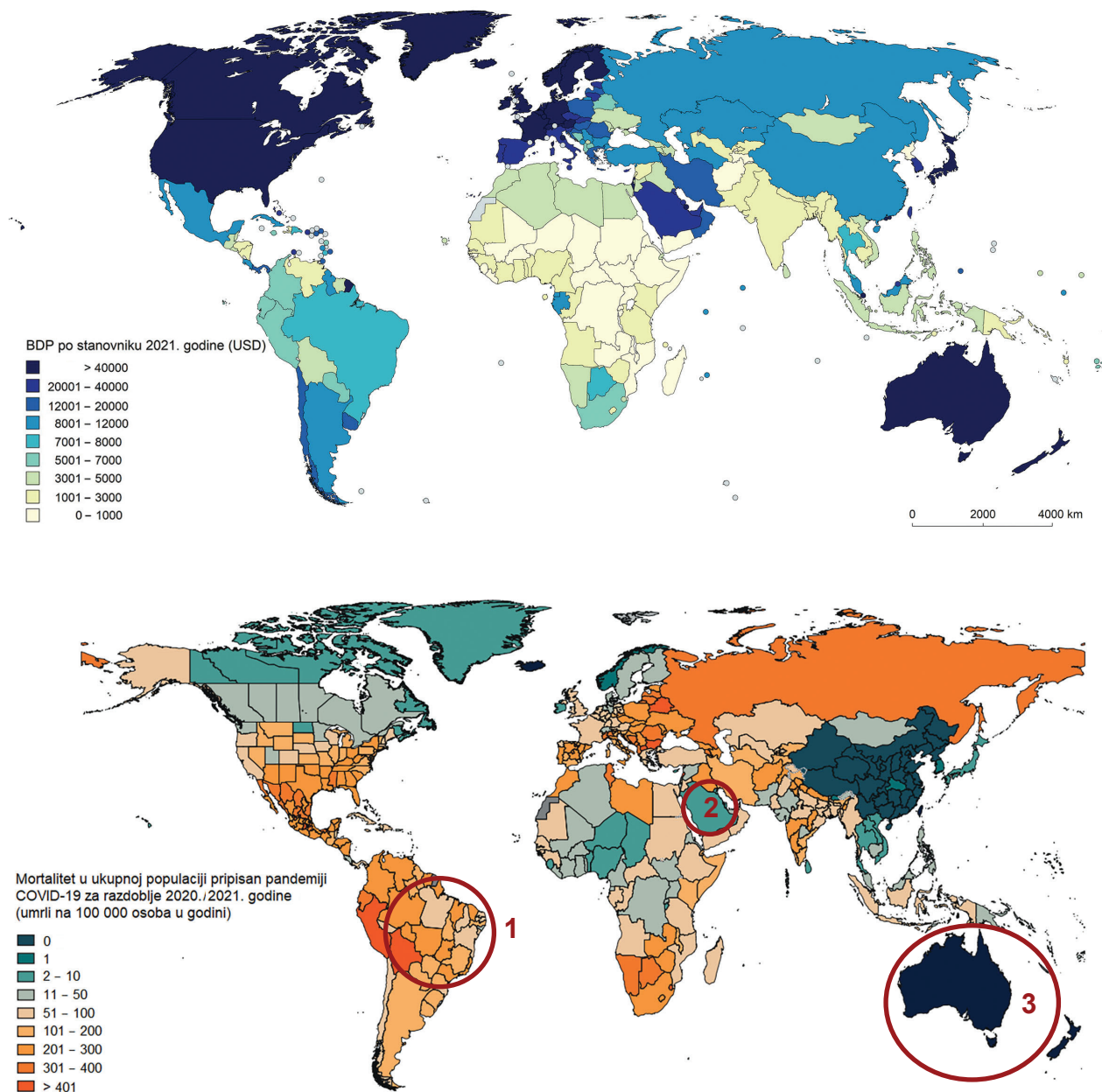

[illegible]

(3 boda)

Geografija

41. Pozorno promotrite priložene geografske karte.

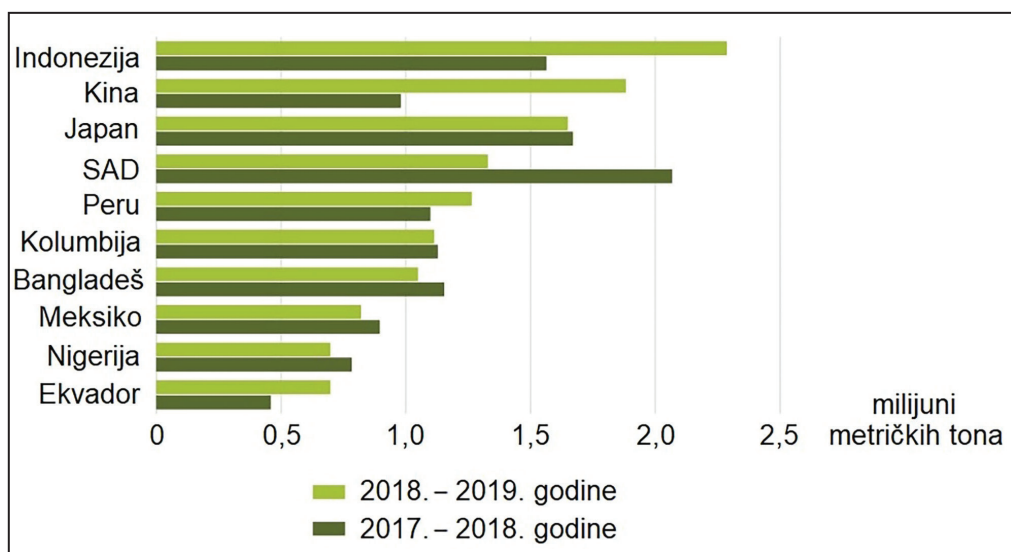
Na prvoj karti prikazan je BDP po stanovniku, a na drugoj geografska raspodjela smrtnosti uzrokovane pandemijom COVID-19 za odabrane države svijeta označena brojevima 1, 2 i 3. Za svako označeno područje opišite odnos broja umrlih tijekom pandemije COVID-19, životnoga standarda i razine zdravstvene zaštite.

[illegible]

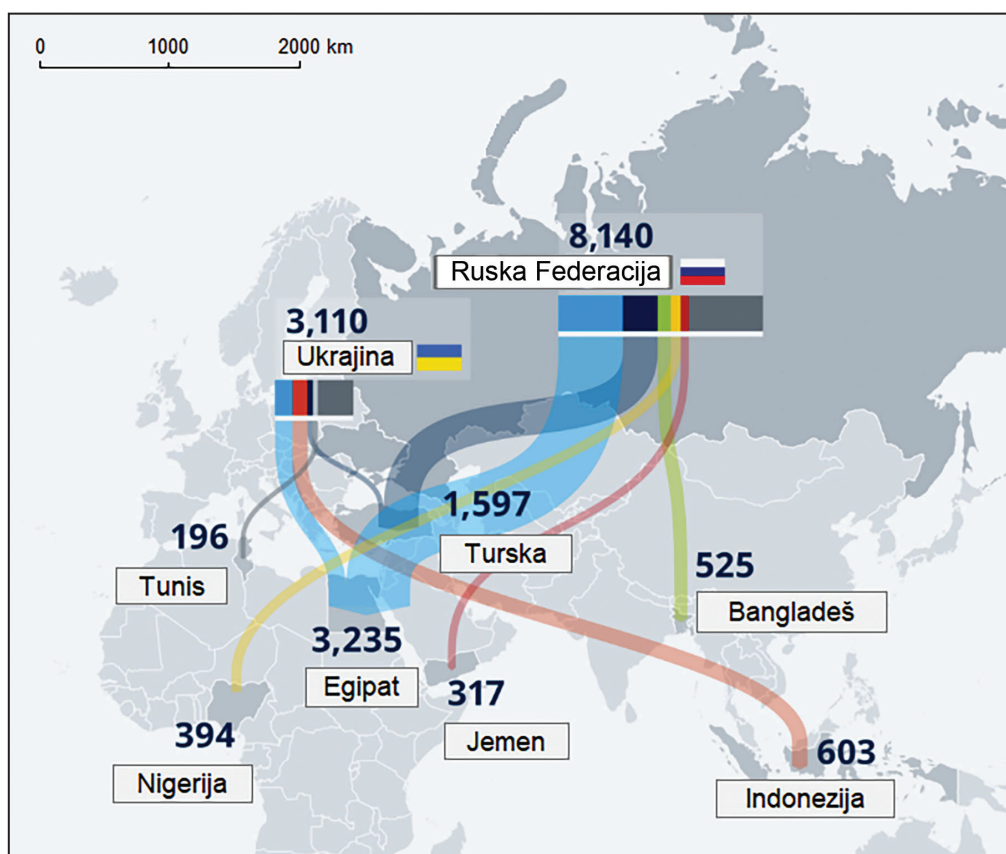
(3 boda)

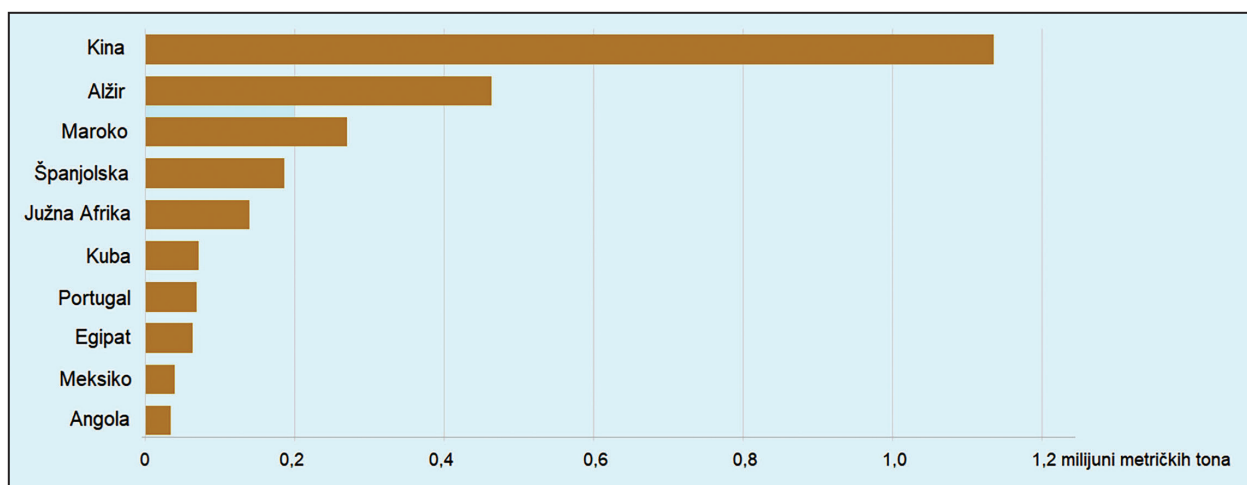
Geografija

42. Pozorno promotrite priložene dijagrame i priloženu geografsku kartu.

Dijagram 1

Dijagram 2

Dijagram **1** prikazuje deset najvećih uvoznika pšenice iz Kanade. Geografska karta prikazuje najveće uvoznike pšenice iz Ruske Federacije i Ukrajine, a dijagram **2** deset najvećih uvoznika pšenice iz Francuske. Objasnite strukturu glavnih uvoznika pšenice za Kanadu, Rusku Federaciju i Francusku.

[illegible]

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica